

L' IGNORANCIA

REVISTA CRÓNICA

ORGA Y XEREMIES D' UNA SOCIEDAT DE MALLORQUINS.

A Palma, cada número. . . . 2 cèntims.
 Fòra de Palma » 2 1/2 »
 Números atrassats » 4 »

Sonará cada dissapte, si té vent a sa flauta.

S' envian es números a domicili, tant a dins Ciutat com a ses Viles, pagant per adelantat a s'Administració (Cadena de Cort n.º 11), 1 pesseta a conte de 16 números.

NO ES RONDAYA.

I.

Na Valèria era un' atlòta garrida, alta y ben fèta. A cinch anys perdé sos pares, y còm era fiya única, la prengué una tia vèya fadrina, que no dexava passà un ball ni reunió sense qu' ella hey aficàs es nàs.

Amb tan bona mèstra podeu pensà quina dexebla sortiria, y quants d' estudiants d' aquests vayvès serian es qui l'acompañavan fins a sa pòrta des col·legi.

Sa neboda s' axecava a les nòu, la pentinava sa moñera, que sempre li solia du qualque carteta, se passava un' hora devant es miray, fent felets y pintantsè, y a les deu arribava a sa costura ahont no se volia entreteni en cosí, serzì ni tayà bé, perque deya que no havia de essè modista, y que li sobrava sebre fè *floreres* de papé y punt de *gauzet*.

A fòrsa de fòrses aprengué de tocà a n'es piano, quatre *pèsses* de ball y un *nocturno*, y també arribà a pintà un *paysatge* per regalà, es dia d' es seu Sant a sa tia, després d' haverlo tocat y retocat es seu mèstre.

Apesà d' essè tan torpe, pe' sa tia era s' atlòta més sabuda qu' hey pogués haver, y quant ses mèstres li reñavan, l' hey contava; y sa bona tia la mudava de costura, l' endemà matex.

Tan orgullosa arribà a essè, que si passava pròp de qualque pòbre, s' enretirava totduna, per pò, segons deya, de aplegà animalets.

A setze anys ja estava cansada de escriure cartetes a n'es seus *enamorats*; y de sortí es vespre, sense llum ni sabates, en es balcó per conversà amb ells.

Còm no anava a costura, perque ses mèstres ja no sabian que li havian de enseñà, (segons deya sa tia,) tenia mèstre de piano y de francès a ca-sèua, de mòdo que entre una còsa y altra, y es miray y es lletgi novèl·les, li passava es dia sense sebre còm.

A ses *reunions* no podia está que no marmulàs d' un ò de s' altra, que no criticàs es mòdo de vesti de qualque amiga sèua, y còm no podia més, se reya de sa tia que a xexanta anys encare esperava fè un bon partit.

II.

Sense conexe ses cualidats morals de na Valèria y cegat per s' hermosura y galania d' aquesta atlòta, s' enamorà de ella un jove bon atlòt, a ne qui mancavan un parey d' anys per essè metge. No era d' aquells correguts; no acostumava a pasarsè hòres y més hòres dins es cafès ni dins cases de mal viure, no erà d' aquells que no creuen en Déu ni en Santa Maria, sino que sense anà a rapà altàs, el solian veure anà a lo mancos ò tres pichs amb s' anyà a fè nètes ses calderes de sa conciència; y axò bastà perque na Valèria el trobàs un pòch *beato* y *nèo*; y que tenia algunes costums *rancis* y *ridicules*, còm era sa de besà ses mans a sos pares.

Apesà d' aquestes *beneytures*, era molt ben vist d' ets seus amichs, no feya may amb ells cap mal papé, y sabia quedà bé sense acompanyarlos a n'es divertiments que no eran des seu gust.

Na Valèria, encara que l' trobava aturadet, perque quant la veyà tornava vermey y baxava ets uys, y li parlava amb molt de respècte, li va correspondre.

Sa tia d' ella ja havia pensat casarlos quant en Juan hagués acabada sa carrera; però sa mare d' ell, amb aquell instint que ténen per endevinà, li aconsayava que no frissàs, que esperàs que na Valèria cobràs més conexement, perque la trobava un pòch vayvera.

Entre es joves que frequentavan ses *reunions* ahont solia anà aquella vayvera, hey comparexia un jove militar, un *pollo* de mòda, lo més tronera que se pòt veure, però que sabia fè la *cort* de lo milló, tant a ses joves còm a ses véyes. Sempre tenia una flòr per tirà a temps a na Valèria. Si jugavan a peñores, tenia tanta maña que feya de mòdo y manera que ella no'n tengués cap. Si li queya es mocadò ò es ventay, en Car-

los era es primé que l' hey axecava. Si ballava amb ell, no perdía es compàs perque s' hi acostava molt; diferent d' en Juan que sempre parexia que tenia pò de trapijarla.

Sa tia estava tota baves amb so militar que a n'es trent' anys ja s' havia retirat; perque li solia dí que parexia més jove que sa neboda, y que ningú creuria qu' en tengués coranta cinch (còm ella deya.)

Es pòbre Juan, que no era ximple, veyà còm aquell tronera amb ses sèues mañes anava goñant ses simpaties de sa tia y de sa neboda, còsa que l' feya molt falló, còm se supòsa.

¡Quants de pichs plorà de ràbia considerant que era més atesa sa falsedat des seu guerré, que sa sèua veritat y senzillès! Es malanat pensava que sacrificantse per na Valèria, quant cobràs enteniment li pagaria amb amor es sacrificis que per ella hagués fèts. Però Déu heu dispongué d' altra manera.

Na Valèria plena de vanidat perque es *pollo* més *elegant* y més desitjat a ses *reunions*, era es qui la distingia entre ses altres, a ses que feya molta enveja; s' hi enloquí fins a tal punt, que un vespre mentres sa tia dormia, prengué ses alhaques y fugí amb en Carlos que li havia promès casarsè amb ella totduna qu' arribarian a Madrid.

L' endemà figuravós s' esglay que prengué en Juan quant a les sèt d' es matí sa tia anà a ca-sèua, y tota plorosa li digué que no trobava per llòch a sa neboda, y qu' havia vist es calaxos d' es cantarano ubèrts y sense ses alhaques. Al punt se sabé lo succehit y lo que no havia succehit, perque fil per randa heu contaren ses donetes de portalet, que los ho havia contat na Francin' Ayna sa criada de la casa.

III.

Sobre dos anys després, veureu que dins una *Sala de Disceció* y devant tres Catedràtics de Medicina s' examinava en Juan.

Demunt una taula de mármlol hey ha un cadáver duyt de l' Hospital, tapat

amb un vèl blanch que li serveix de mortaya. En Juan fa uns exámens ben lluits; es sèus mèstres estàn contents d'ell perque sempre se'n ha duyt sa milló nòta.

Havent de fé cèrtes operacions d'anatomia, agafà es bisturins y sa llanceta, s'hi arramba, péga tirada à n'es vèl. y dona un crit d'esglay, tirant ets instruments. ¿Què li havia succehit? ¿No heu endevinau? ¡Aquella mòrta era na Valèria!

Abandonada p'es séu enamorat capbuyt, sense sebre fé feyna per goñarsè un bossinet de pá, aquella desgraciada se va vendre à sí matexa; y enmalaltida y abandonada de tothòm, la duguèren à un Hospital ahont morí plèna de remordiments.

Es séu cadáver no fonch reclamat per ningú, y per axò matex el destinàren à serví de estudi à sa ciència, enterrant-ló després dins un fossá, sense retjòla ni creueta que servís de senja.

Si anau à veure aquella hermita amagada entre sa verdó d'es ciprés, demunt un puig agré, y per casualidad trobau un ermitanet de cara molt afable, que apesà de está à sa flò del mon té es cabeyes blanchs, demanau quines váren essè ses ilusions de sa séua juventut, y vos contarà aquesta historieta, pòch més d'manco amb sos matexos térmes.

UN CIUTADÀ POLLENSÍ.

À MON AMICH DON A. F.

De posá fil à sa 'guya
Ja'm cau es plás peremptòri
Si he d'arreglá un calendari
Còm es passats per s' any pròxim.

Es temps que queda'm curtetja:
Es hòra de cremá òli,
D'esplugá llibres que s'arnan,
D'espolgá fèts històrichs.

De trèure enfilays de versos,
Sian d'altri d'sian pròpis,
Fruyts ja passats d'un ingèni
Qu'es rovey ha tornat fòssil.

Ja sé qu'estarsè mans fentas
No es sanitós ni econòmich;
Ja sé que barca aturada
En es Moll no guaia nòlits.

Però sé que tuch més vèssa
Que no té set un hidròpich,
Y que si aygo fos aquella,
No cabria dins un còssil.

En pensá qu'he de fé feyna
Sent que'm donan còm uns vòmits,
O bé m'addrm còm un xino
Que acaba de fumá òpi.

Si trech fòrsas de flaqueza
Y m'en entr' à s'escriptòri,
Allà m'estich hòras y hòras
Devant es pupitre inmovil.

Debades me grat s'oreya
Y distret d'melancòlich
Cont sas retjòles d'en tèrra,
Contempl' sas bigas d'es sòtil.

Debadas invòch sas mussas,
Que sa méua es molt indòcil,
No m'escolta ni m'inspira
Un sòls vers que valga un fòtil.

Altres temps en que sentia
Dins mon pit s'ardor d'es tròpichs,
Y dins mon cervell brollayan
Poètiachs y hermosos sòmits,

Hagueran dit es qui veyan
Qu'era de versos tan pròdich,
Que sempre dins sa butxaca
Consonants hey duya en drri.

Còm qui bufá y fé ampollas
Feya epitafis y acrostichs,
Y romansos humorístichs,
Y sonetos filològichs.

Tenia humó... y el vatx pèdre.
¡Qu'en donaria de tròpis
A qui'l me tornás, encara
Que fos en petitas dössis!

Per lo tant bé pòts comprendre
Que necessit adjutòri
Si cumpliment vuy que tenga
Es méu laudable propòsit.

Donem, pues, una maneta,
Estimat amich Antòni
Qu'estaré si no la'm donas
Còm una paret en jòli.

Sabs qu'un tió tot sòl no crema,
Qu'es pesat un soliloqui,
Que sense noví y novia
Es notari no fa 'spòlits.

No sias esquiu, no'm digas
Que ja estás fart de pronòstichs,
Qu'es feyna de pòca trèta,
Qu'es trabay pòch meritòri.

No te servesca d'escusa
Es trist papé d'un acòlit,
Que à qui diu sa lletania
Li respòn *Ora pro nobis*.

No digues qu'hey ha molts d'altres
Poetes dignes d'elogi,
Que demán sa séua ajuda,
Que sense un ay fan s'ayòli.

Tu, qui tens més occurrèncias
Qu'es qui sòl fé de dimòni
Sas vegadas que à la vila
Hey ha fèsta y ball de còssis.

¡Ara, Antòni, es sord farias
A tan llastimós exòrdi,
O tendrias, tu, coratge
Per dirme «no'n somi y fòris?»

No'u crech, no: semblant desayre
D'un bòn còr seria impròpi,
Y axí esper qu'amb ma geugera
Trassarás dos d'tres cròquis.

Si te plau posey sa firma,
O sino basta un pseudònim,
Qu'es massa elá ton ingèni
Perqu'es téu nòm qued'incògnit.

Sa matèria no escassetja.
Dibuxem à mèstre Gòri,
Que à tota casta de feyna
Li professa mortal òdi.

Té una set que may el dexa,
Y tau prest còm ets uys òbri,
S'engolex ses duas copas
D'aygordent d' de resòlis.

Vayveretja tot lo dia,
A tota hòra empina es bòtil,
De can Gil s'en va à can Rasca,
Des Replá s'en va à can Llòpis.

Enveja té à n'es qui menjan;
No pò de morí d'un còlich,
Perque no guaia per sopas

Ni escaldadas ni amb còl flòri.

¡Valgam Déu, y quina vega
Si per *bel-liquis bel-loquis*
Qualque vespre té alatxeta
O sopa d'ensiam de bròquil!

Perqu'ets altres se resigna
A una flesca de panibòli,
No mirant si's pa de xexa
O pa de farina d'òrdi.

Y còm fa més capiterros
Qu'un manxòl qui juga à nòlits,
No's estrañy si arma à ca-séua
Cada dia un cabernòni.

Y per ferlo més solemne
Qualque vegada hey ha tròmpis,
Y entre plòrs y fletomias
Sa dòna clama:—¡Divòrei!

Bé podrias trèure à ròllo
A doña Eufrosieta Còmbis,
Qu'entre fòchs y banderetas
Consumeix mitx patrimoní.

Cerca es colós més rabiosos,
Y es vestits més estrambòtichs:
No li agrada rès que sia
De gust modest d' prèn mòdich.

Cansada d'essè fadrina
S'eucomana à Sant Antòni,
Perqu'un bòn marit la trèga
D'aquell tan llarch purgatóri:

¡Qu'en té trenta sèt! y encara
Espera el sant matrimoní,
Y apaxeix sa fantasia
D'il-lusions y plans utòpichs.

Lo que's llengo no ni manca
Per sostení llarchs col-lògis,
Sia amb fadrins ja veyardos,
Sia amb tènres pipiòlis.

Y còm ella no's cap Vènus,
No pretén sia un Adonis
Es qui un dia poseyesca
De son còr es monopòli.

Y si bé ets uys li espiretjan
Quant sent parlá de casòri,
En públich jura y perjura
Qu'es sèus amors son platònichs.

Y si vòls un altre exemple,
¡Qu'en direm de Don Libòri,
Hòmo insigne amb una panxa
De sis pams y mitx de vògit?

Parex sempre qu'el contempla
Que li diu:—Jò som en Jòrdi,
Còm si fos en línea rècta
Descendent del rey Sessòstis.

Quant ell parla ni ha qu'admiran
Es sèn talent oratòri;
Però d'altres ni ha qui diuen
Qu'aquell talent es apòcrif.

Lo cèrt es que representa
Lo qu'ell vòl, milló qu'un còmich,
Y que té molta de maia
Per entobiá beninònis.

Predica moral severa,
Bravetja de filantròpich,
Y educa sa séua nècsia
Es Director d'ets Espòsits.

No's confessa, ni dejuna,
Perque diu qu'axò es d'hipòcrits,
Però, ay d'aquell qui à la cara
Li diga que no's catòlich.

A n'es capellans y frares,
Qualsevòl fals testimoni
De bòn grat los posaria,
Conservant però s'anònim.

Proclama qu'es destexina
P'es pòble, y es ben notòri
Qu'amb qualsevòl vent navega,
Y en tot temps fa son negòci.

EL SEN TIÀ D'ALARÓ.

LIGA CONTRA L' IGNORANCIA.

«Instruïu y moralisau es pòble, y no tengau pò de s'explosió violenta de ses sèues passions ni des triumpf des despotisme.»
C. A.

No vos 'susteu, lectors amichs; que no se tracta d'es nòstro setmanari. *Liga contra la ignorancia* se titula una societat que enguany mateix s'ha establert a València, amb s'intent d'enseñà es qui no sab, es a dí: fomentant s'il·lustració pública, propagant s'educació y s'instrucció entre ses classes populàs, per quants de mèdis autorisan ses lleys y es bé públich reclama.

Y aquesta idea, que tal vòlta a alguns los fassi riure, va prende còs de tal manera, que a molts de pòbles del Reyne de València, y a dins Barcelona y a Madrit y tot, s'es arrelada, organisant altres tantes societats baix des matex nòm y amb so matex fi y es matex objecte.

Y perque no mancás sa publicitat y bona intel·ligència entre ses benemerites persones que duen endavant aquesta crusada, desde dia primé des Juny passat, cada quinzena, surt un Bolletí apòsta per dà conte y rahó d'es trabays que dites societats duen a efecte y d'ets assumtos que pertanen a n'es sèus programmes. (*)

Cèrtament, molt hey ha que fé en materies d'enseñansa populà, a pesà de lo molt que sembla que s'ha fèt. Molt pòt millorarsè es ram de ses escòles públiques, a pesà de lo que se ponderan es sèus resultats.

Y no parlam ara de ses de fóra Mallorca; no, a nòltros mos còu y mos preocupa amb molta preferència lo de sa nòstra illa; lo de dins ca-nòstra que, lluny de seguí es rumbó des progrés anomenat *indefinit*, sembla de cada dia tornà enrera. O sino qu'heu digan per nòltros es mèstres de ses Escòles y Costures públiques d'es pòbles, que solen habità casals apuntalats y ruynosos, visquent de l'ayre del cèl, còm es camaleons, pues la major part ja han perdut es conte de ses mesades que los deuen. Que diga qualsevòl si mos vendria bé una *Liga contra l'ignorancia* d'es nòltros trabayadós de tots oficis, que en llòch d'instruirsè a ses escòles nocturnes, cada qual amb so sèu ram, passen ses vetllades per dins es cassinos jugant es jornalet y flastomant.

No's que no tenguem, gracies a Déu, aquestes sèt ò vuyt Escòles Catòliques ahont per pura caritat donan enseñansa y fins y tot ormetjos per aprende. No's que no tenguem un *Acadèmia de dibuix*

(encara qu'endeutada y malaltissa) ahont se puga aprende qualque còsa, també es vespres. No es qu'es nòstro setmanari no als sa sèua veu de tant en tant per dí en tò ben formal y termes rònechs lo atrassats que estam en tots concèptes. Però, es pòbles y ses autoritats, dexan corre el temps amb aqueixa calma tradicional d'es mallorquins que diuen:

—Axí heu hem trobat y axí heu dexarém; ja s'en avendran es qui vénen darrera; y altres sortides p'es mateix estil.

Y si uns y altres mos hi adormim, ¿que té d'estrany que de cada dia vejem decaure sa moralitat, y minvarsè es número de bòn operaris dins els oficis y arts qu'un altre temps anàren tan en rauja per Mallorca? ¿Y que té d'estrany que tants de menestrals sens'eyma pèrden es parroquians y vajin de rota batuda?

¡Guèrra a s'ignorancia! cridam nòltros, unint sa nòstra veu a ses de ses Societats d'es Continent que s'han imposat es dever nòble, sant y humanitari d'enseñà es qui no sab.

¿Per ventura entre nòltros, que tant se multipliquen ses societats per matà es temps y per vicià se jovintut, no hey ha d'havè elements bastants ni voluntat pròpia per establir una societat que, prenguent per basse sa moral catòlica, tenga per objecte estudià, proposà y dà a efecte totes ses millores, que en sistemes y materies d'enseñansa populà se fan necessariis a ses Escòles y Costures de Mallorca? Tal vòlta mos constataràn qu'hey ha una *Junta d'Instrucció pública*, y que no es prudent usurparli ses sèues atribucions. Y nòltros respondrem que totes ses Juntas, Societats y Corporacions oficials d'Espanya son, per regla general, còm aquelles col·leccions d'aucells embalsamats que fan molt bò composts a dins ses vidrieres d'un Musèu, però que ni cantan ni saben axamplà ses ales; no més estàn per vista.

Si mos ve bé, no será aquest es derrèich que mos ocuparém d'aquest assanto.

ALIATAR.

XEREMIÀDES.

UN LLIBRE NOU.—De sa antiga y acreditada imprenta d'En Gelabert ha sortit aquests dies un tom en 4° de 435 pàgines, que s'titula *Impresiones*. Està bellament imprès, amb una elegancia y netedat de formes que no s'usan molt aquí a Mallorca, y que honran s'establiment tipografich que sab enllestir òbres axí. Es una feyna ben dexada, que no té rès que envejà a moltes de igual classe que mos arriban de Madrit y fins y tot de s'Extranger.

S' autor d'aquest llibre, Don Antòni

Frates y Sureda, pòt está satisfèt de sa sèua bona forma, que correspònd degudament a n'es sèu fòndu excelent y de bona lley. Sa ben trempada ploma que va escriure aquelles tres saboroses novel·letes d'*Escenes baleares* y llavò aquella altra que s' diu *Géminis*, no es romansa enrera aquesta vegada quant ha escrit aqueixa triada colecció de llegendes y narracions que compònen es llibre de *Impresiones*; y per axò matex li enviam a s'autor sa nòstra humil enhorabona.

No es sa antiga y coral amistat nòstra amb el Sr. Frates sa que motiva aquestes alabanses. Lo mateix diríam d'aquest llibre sèu, si s'autor mos fos desconegut. Y ja s' sab que L' IGNORANCIA may es estada afectada de fé platets a ningú, y manco a n'ets amichs.

Aquesta bona y bella obra literaria está en venta, a 3 pessetes, a ses principals imprentes y librerías de Ciutat, y a sa nòstra Administració, (Can Rotger, -Cadena de Cort, -n.º 11.)

* *

A l'*Ancora* la denunciàren, y amb tot y sa defensa, l'han comdenada a vint dies de suspensió. Sentim aquesta travellada.

Justament tot vengué d'un parey de *verbes* que va fé, una estona de bòn humor, sobre si a Fransa feyan ó dexavan de fé. Hey hagué qui 'u va prende malament, y *baia de sa espressió gastada* li han aplicat sa lley.

Déu li don paciència, y l'alliber d'altres soscaires més gròsos.

* *

Desde dia 13 del corrent se publica a Palma un altre diari *literari y de noticies*, titulat *El Timon*.

Ja era hora qu'una publicació de aquest gènere vengués a *llenar el vacho* que sentiam en aquesta capital ahont no més tenim vuyt imprentes y 15 periòdichs.

Tornam s'escomesa a n'es nou company, y li desitjam sort y bona vida.

* *

Se fa present a n'es metges, que si n'hi ha cap que vulga anà a Algayda a polsà y medicà ets algaydins malalts, y guañá 999 pessetes cad'any, ara es bona ocasió.

A n'es qui vaja d'axò, ets algaydins li prometen formalment, tots plegats y cadascú per ell, que malavetjarán a donà a n'es metge tan pòca feyna còm los sia possible.

Quí 'u vòl, que hi vaja, y s'entendrà amb ells.

* *

Escena en es carré den Berard.

Passa una doneta, y una veynada li vòl fé sa bërba de remuyarla d'oygo, còm si ja fóssem en es derrès dies.

Surt en es balcó amb un plat plè

(*) Nòltros hem rebut es números d'aquest Bolletí y hem lletgit amb gust totes ses noticies y articles que dú estampats. Gracies, p'es barat amb L' IGNORANCIA mallorquina.

d'aygo: allarga es bras per tirarley,..... però es plat li llenega de sa ma, cau just demunt un infant qu'estava à baix, y li fa cap de cadernera.

Vat'aquí un denou, amb un «no m'ho pensava.»

Tot sia p'el Bon-Jesus.

* *

Un dia d'aquesta setmana, es brolladó de la Rambla va rajá, à roy seguit, d'es dematí fins es vespre.

¿Vòl dí que totes ses fonts y cistèrnes d'es particulars ja están ben plènes?

Si es axí, milló. Però... ¡puput!

* *

—Miquelet, ¿sa fadrinèa de la vila encare se devertex fent doná vòltes à sa pèndula de sa bomba qu'hey ha à sa font pública espenhada?

—Sí; però s'Alcalde are els ha tabacat.

—¿Y qu'ha fét?

—Cada vespre, à les nou, envia es satx à fermarla amb una cadena.

—¿Y es qui tenen set, en sa nit, còm heu farán?

—Que se prevengan ó que esperin l'endemá.

—Bòn consól. Ja més valdria qu'en viassin alguns d'aquells capverjos devés Manacó, acompanyats de Guardia-civils. Axí poserian es señy en es cap d'una partida de toxarruts qui no més saben fè mal.

¿Y es *Fomento agrícola* que ja ha sembrat moltes figueres?

—¡Cá, hòmo! fins aquí no més ha consumit aygordent.

* *

No sòls corren p'es teatros operistes mallorquins de molta fama, sino que ja en tenim de còmichs que segons noticies sortirán artistes.

Si axò seguex axí, díns molt pòch temps, en llòch de que s'empresa d'es nòstro Teatro vaji à fóra Mallorca per contractá companíes forasteres, s'en vendrán aquí à contractá artistes mallorquins.

¡Tant d'increment prenguessin ses altres Belles Arts, entre es mallorquins, còm pareix que en pren s'afició à ses de teatro!

* *

Segons un diari, s'Ajuntament ara anirà en popa, perque dins pòch temps li espera à cobrá una corantena de mils duros.

Vaja bé, y girem fuya.

Es Governadó ha passat un ofici à s'Ajuntament, advertintli que pagui aviat à s'Acadèmia dèu mil y pico de duros que li dèu.

Diguès qu'amb uns quants *recípes* còm aquest, aviat serán faves contades.

¡Señó, que en aquest mon may poguem tení alegría cumplida!

COVERBOS.

Una doneta molt devòta de Sant Miquèl, un dia li dugué dues candeles: n'encengué una à n'es Sant, y s'altra la posá un pòch més avall, que feya llum à n'el dimòni.

S'escolá la va veure y li digué:

—Germaneta, ¿y ara que feys? ¿perque encencu una candela à n'el dimòni?

—¡Foy, foy! (respongué ella;) perque vetx que axí heu fa molta de gent avuy en dia; y ben mirat, no es còsa mal pensada. Jò no sé, en morirmè, ahont aniré; y axí per lo que puga essè, sempre convé tení per tot, llevat posat.

Tenia rahó: molta de gent fa avuy en dia es jòch de sa veyeta: per está bé amb tothòm, encén una candela à Sant Miquèl y s'altra à n'el dimòni.

* *

Quant no hey havia sobres, ni obleas, ni lacre, ses cartes se fermavan per no essè lletgides, y es coló de sa veta ò fil amb que anavan lligades denotava de qui venia y de qué tractava sa carta. Es billets d'amor duyan veta coló de ròsa; sa carta d'un cavallé à un'amiga, veta blanca; sa d'un marit à sa sèua espòsa, veta gròga; ses cartes de negocis, veta ò cordó negre, y ses de comèrs anavan lligades amb un fil de cànom.

D'aquesta costum de lligá ses cartes vé sa frase castellana de

Anudar el hilo de las relaciones

quant s'establex correspondència després d'havè fét aygo.

* *

Un graciós aná à ca' un pintó amich sèu à ferli visita, y li digué:

—M'han dit qu'has acabat es tén cuadro.

—Sí: ahí el vatx acabá.

—Ydò mira, demá tornaré amb un seño molt rich que desitja.....

—No véngues, perque no vuy que's méu cuadro vaja judicat a s'Exposició.

—Fas mal, perque aquest que jò dich, donaria dos mil duros per veurel.

—¿Dos mil duros sòls per veurel?

—Sí, ¿y sabs perque? perque es cègo.

* *

—Pepet, amich mén, fesme favó de darmè una sorpresa... un susto gròs... un retgiró...

—¿Y ara ahont surts?

—Fé lo que't dich, Pepet; fé'm aquest favó.

—Però, ¿perquè?

—Hòmo, perque teuch xinglot, y no el me puch espasá.

—Ja'm sab greu trobartè d'aquesta manera, perque justament feya contes de dirte si'm volías dexá 50 duros...

—¡Ay, gracies, Pepet, mil gracies!... Ja m'ha espasat es xinglot.

PORROS-FUYES.

SOLUCIONES Á LO DES NÚMERO PASSAT.

GEROGLIFICH.—*Si fa sòl, fa més claró.*

SEMBLANSES.—1. *En que té espines.*

2. *En que té barba.*

3. *En que té pont.*

4. *En que té nas.*

QUADRAT.—*Cos-Oca-Sal.*

PREGUNTES.—1. *Estarhi dedalt.*

2. *En es cap d'es brassos.*

3. *Anant sempre decant elles.*

FIGA.—*De bé que't cuy, te treuria un ay.*

ENDEVINAYA.—*Un para-llamps.*

LES HAN ENDEVINADES:

Totes:—*Un Oficial sense empleo, Aygordenté,*

Pép Blat y Un Catòlich.

Dèu:—*Un Curt de vista, J. d'ets Ases y Jòrdi*

des Reco.

Cinchi:—*Metirrotxini, K. D. T., Papuys y Dos*

Tranquils.

Y una no més:—*S'Hereu de sa Canova.*

GEROGLIFICH.

NO : TANTVISIE

que Tomeu rrr

KIBITIX

TITARRÓ.

SEMBLANSES.

1. *¿En que s'assembla un gallinè à un torrent?*
2. *¿Y un fusté à un llibre?*
3. *¿Y un molf de vent à un puput?*
4. *¿Y es grifó de sa font des Circulo à n'es portal majó de la Seu?*

UN PUNXA ENGGAT.

TRIANGUL DE PARAULES.

• • • • •
• • • • •
• • • • •
• • • • •
• • • • •

Omplí aquests pichs amb lletres que llogides diagonalment y de traves, digan: sa 1.ª retxa, un mòble; sa 2.ª, lo que fa casi tothòm; sa 3.ª, un linatge; sa 4.ª, una nòta de solta, y sa 5.ª, una lletra.

FEROSTAS.

CAVILACIÓ.

PADRÍ Y SEÑO DE L'AMALIA.

Amb totes aquestes lletres, fóra sa derrera, compòndre es nòms de dos periòdichs de Ciutat.

TIÀ TIÓ.

FUGA DE CONSONANTS.

.O. .E. .O..E. .E. .O. .E.E.
X.

ENDEVINAYA.

Xemenèa ben prima,

Fogó més ample;

Lleña de molt enfòra,

Fum que devalla;

Capellet à les fosques

Que aguantan barres.....

Ja basta perque'm digas

S'endevinaya.

P.

(Ses solucions dissapte qui vé si som vius.)

16 OCTUBRE DE 1880.

Estampa den Pere J. Gelabert.